13426

Ecuații, sisteme, matrice în $\mathbb{Z}_n$ → CAESAR AFIN

Ec. de gradul I

Ex: $2x+5=3$ în $\mathbb{Z}_7$

$2x=3-5=-2=5$ → fals $2x=-2 \Rightarrow x=-1=6$

$2x=5$ în $\mathbb{Z}_7 \mid \cdot 4=2^{-1}$

$2\cdot 4\cdot x=5\cdot 4 \Rightarrow x=20=6 \Rightarrow x=6$

Ex: $5x+2=1$ în $\mathbb{Z}_{10}$

$5x=1-2=-1=9 \mid \cdot 5^{-1}$ NU există în $\mathbb{Z}_{10}$!

Teoremă a este inversabil în $\mathbb{Z}_n \Leftrightarrow \text{cmmdc}(a,n)=1$

$5x=9$ Rezolvăm prin încercări

x	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
5x	0	5	0	5	0	5	0	5	0	5

$\neq 9 \Rightarrow$ Ec. nu are soluție

Sisteme liniare

Ex: $\begin{cases} 2x+3y=1 \\ 5x-y=2 \end{cases}$ în $\mathbb{Z}_7$

Matricea sistemului $A=\begin{pmatrix} 2 & 3 \\ 5 & -1 \end{pmatrix} \in M_2(\mathbb{Z}_7)$

$\det A=-2-15=-17=-14-3=-3=4 \in U(\mathbb{Z}_7)$

$\neq 0$

$\Rightarrow$ sist. este Cramer $\Rightarrow$ are sol. unică

$$\begin{cases} 2x+3y=1 \\ 5x-y=2 \mid \cdot 3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2x+3y=1 \\ \underline{15x-3y=6} \\ \quad (+) \end{cases}$$

$$\Rightarrow 17x=7 \Rightarrow 3x=0 \Rightarrow \underline{x=0}$$

$$2x+3y=1 \Rightarrow 3y=1 \mid \cdot 3^{-1}=5 \Rightarrow \underline{y=5}$$

Ex: $\begin{cases} x+2y=4 \\ 3x+4y=1 \end{cases}$ în $\mathbb{Z}_{10}$

$$A=\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{pmatrix} \in \mathcal{M}_2(\mathbb{Z}_{10}) \; ; \det A = 4-6=-2=8$$

$\det A = 8 \notin U(\mathbb{Z}_{10}) \Rightarrow \det A$ este divizor al lui zero.
$(8 \cdot 5 = 0$ în $\mathbb{Z}_{10})$

$\Rightarrow$ Syst NU este Cramer.

$$\begin{cases} x+2y=4 \mid \cdot 2 \\ 3x+4y=1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2x+4y=8 \\ 3x+4y=1 \mid - \end{cases}$$

$$\Rightarrow x=-7=3 \checkmark$$

$x+2y=4 \Rightarrow 3+2y=4 \Rightarrow 2y=1 \Rightarrow y=2^{-1}$ NU există în $\mathbb{Z}_{10}$ ✗

$\Rightarrow$ Syst. nu are soluții.

Ec. de gradul II

Ex: $X^2+3X-1=0$ în $\mathbb{Z}_5$

$a=1;\ b=3;\ c=-1$

$\Delta=b^2-4ac=9+4=13=3$

$\exists\sqrt{3}$ în $\mathbb{Z}_5$? $\sqrt{3}=y \Leftrightarrow y^2=3$ în $\mathbb{Z}_5$ NU

$\mathbb{Z}_5=\{0,1,2,3,4\}$; $P(\mathbb{Z}_5)=\{0,1,4\}\not\ni 3$

(pătrate)

$\Rightarrow \nexists\sqrt{3}$ în $\mathbb{Z}_5 \Rightarrow$ ec. nu are soluții.

Ex: $x^2-5x+7=1$ în $\mathbb{Z}_{11}$

$x^2-5x+6=0$ în $\mathbb{Z}_{11}$ $\qquad 2^{-1}$ în $\mathbb{Z}_{11}=6$

$a=1;\ b=-5;\ c=6$

$\Delta=b^2-4ac=25-24=1$

$\exists\sqrt{1}$ în $\mathbb{Z}_{11}$ DA $\Rightarrow \sqrt{1}\in\{1,10\}$ (-1)

$x_1=(5+1)\cdot 2^{-1}=6\cdot 6=36=3$

$x_2=(5-1)\cdot 2^{-1}=4\cdot 6=24=2$

Dacă iau $\sqrt{1}=10$ — NU sunt necesare!!

$x_3=(5+10)\cdot 2^{-1}=15\cdot 6=4\cdot 6=2$

$x_4=(5-10)\cdot 2^{-1}=-5\cdot 6=-30=-22-8=-8=3$

Inverse matriceale → HILL

Ex: $A = \begin{pmatrix} 2 & -1 & 0 \\ 1 & 1 & 1 \\ -1 & 0 & 1 \end{pmatrix} \in \mathcal{M}_3(\mathbb{Z}_5)$ $A^{-1} = ?$ dacă există

$\det A = 2 + 1 + 1 = 4 \in U(\mathbb{Z}_5) \Rightarrow \exists A^{-1}$.

$(\det A)^{-1} = 4^{-1} = 4$

$A \longrightarrow A^t = \begin{pmatrix} 2 & 1 & -1 \\ -1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \end{pmatrix} \longrightarrow A^* = \begin{pmatrix} 1 & +1 & -1 \\ -2 & 2 & -2 \\ 1 & +1 & 3 \end{pmatrix}$

$A^{-1} = (\det A)^{-1} \cdot A^* = 4 \cdot \begin{pmatrix} 1 & 1 & -1 \\ -2 & 2 & -2 \\ 1 & 1 & 3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 4 & 4 & -4 \\ -8 & 8 & -8 \\ 4 & 4 & 12 \end{pmatrix}$

$\Rightarrow A^{-1} = \begin{pmatrix} 4 & 4 & 1 \\ 2 & 3 & 2 \\ 4 & 4 & 2 \end{pmatrix}$

Ex: $A = \begin{pmatrix} 2 & 1 & -1 \\ 1 & -2 & 1 \\ 0 & 2 & 0 \end{pmatrix} \in \mathcal{M}_3(\mathbb{Z}_7)$ $A^{-1} = ?$ dacă există

$\det A = -2 - 4 = -6 = 1 \in U(\mathbb{Z}_7) \Rightarrow \exists A^{-1}$

$(\det A)^{-1} = 1^{-1} = 1$

$A \to A^t = \begin{pmatrix} 2 & 1 & 0 \\ 1 & -2 & 2 \\ -1 & 1 & 0 \end{pmatrix} \to A^* = \begin{pmatrix} -2 & -2 & -1 \\ 0 & 0 & -3 \\ 2 & -4 & -5 \end{pmatrix}$

$$A^{-1} = (\det A)^{-1} \cdot A^* = 1 \cdot A^* = A^* = \begin{pmatrix} -2 & -2 & -1 \\ 0 & 0 & -3 \\ 2 & -4 & 5 \end{pmatrix}$$

$$\Rightarrow A^{-1} = \begin{pmatrix} 5 & 5 & 6 \\ 0 & 0 & 4 \\ 2 & 3 & 2 \end{pmatrix}$$

$$A \cdot A^{-1} = A^{-1} \cdot A = I_3$$

Logaritmul discret → DIFFIE-HELLMAN

$\log_a b = c \Leftrightarrow a^c = b$ ($\in \mathbb{R}$, in $\mathbb{Z}_n$)

Ex: $\log_3 2$ în $\mathbb{Z}_7$

$\log_3 2 = x \Leftrightarrow 3^x = 2$ în $\mathbb{Z}_7 \Rightarrow x = 2$

$3^0 = 1$; $3^1 = 3$; $3^2 = 9 = 2$

$\Rightarrow \boxed{\log_3 2 = 2 \text{ în } \mathbb{Z}_7}$

Ex: $\log_3 2$ în $\mathbb{Z}_{11}$

$\log_3 2 = x \in \mathbb{N}$ $3^x = 2$ în $\mathbb{Z}_{11}$

Sol1: Calculez puterile lui 3 mod 11

n	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$3^n \bmod 11$	1	3	9	5	4	1	3	9	5	4	1

$\Rightarrow \text{ord}\,3 = 5$ în $\mathbb{Z}_{11}^*$

$\Rightarrow \log_3 2$ nu ex. în $\mathbb{Z}_{11}^*$

Teorema lui Lagrange pt grupuri

G grup finit cu n elemente, $g \in G$

$\Rightarrow \text{ord}\,g \mid n$

În particular, $g^n = e$, el. neutru.

! Multiplicativ, lucrăm cu $\mathbb{Z}_n^* \Rightarrow \#\mathbb{Z}_n^* = n-1$

Sol2: Soluția $3^x = 2$ în $\mathbb{Z}_{11}$ este sol. $3^x = 11k+2$

$11k+2 = \{2, 13, 24, 35, 46, 57, \ldots \ldots \sim 3^{10}\}$

59049

↑ Caut puteri ale lui 3 (dacă există)

Algoritmi criptografici

Caesar, Afin, Hill } flux
pe blocuri < cu padding random
fără padding

A	B	C	D	E	F	G	H	I
0	1	2	3	4	5	6	7	8

J	K	L	M	N	O	P	Q	R
9	10	11	12	13	14	15	16	17

S	T	U	V	W	X	Y	Z
18	19	20	21	22	23	24	25

Adăugăm: ␣ . ?
26 27 28

$\Rightarrow$ Lucrăm în $\mathbb{Z}_{29}$

Caesar: Flux (stream cipher) = 0 cheie pt ~~tot~~ mesajul

- Ec. de criptare: $m + K = c$, $\forall m \in$ Mesaj, K = cheie
- Ec. de decriptare: $m = c - K$ $\nearrow c \in$ Cod (cifru)

Ex: Mesaj: MIERCURI ; K=11

[M,I,E,R,C,U,R,I] → [12,8,4,17,2,20,17,8] $\xrightarrow[+11]{+K}$

→ [23,19,15,28,13,31,28,19] $\xrightarrow[\text{mod}29]{}$

→ [23,19,15,28,13,2,28,19] → XTP?NC?T

Concluzie: MIERCURI $\xrightarrow{+11}$ XTP?NC?T

(Caesar, flux)

Decriptare:

[X,T,P,?,N,C,?,T] → [23,19,15,28,13,2,28,19] $\xrightarrow[-11]{-K}$

→ [12,8,4,17,2,-9,17,8] $\xrightarrow[\text{mod}29]{}$ [12,8,4,17,2,20,17,8]

→ MIERCURI.

Pe blocuri - fără padding

↓ ↓

câte o cheie pt. fiecare bloc — cel mult un bloc mai scurt

Ex: Mesaj: MIERCURI ; bloc=5 ⇒ MIERC, K1=12
URI, K2=15

$[M,i,E,R,C] \to [12,8,4,17,2] \xrightarrow[+12]{+K1} [24,20,16,29,14]$

$\xrightarrow[mod29]{} [24,20,16,0,14] \to [Y,U,Q,A,O] \to YUQAO$

$[U,R,i] \to [20,17,8] \xrightarrow[+15]{+K2} [35,32,23] \xrightarrow{mod29}$

$[6,3,23] \to GDX$

Concluzie: MIERCURI $\to$ YUQAOGDX

Caesar pe blocuri cu <u>padding random</u>

toate blocurile de aceeași lungime
+ format

Ex: Mesaj: MARTI

bloc: 3 $\Rightarrow$ MAR
TIE $\to$ padding random

K1=10; K2=15

$[M,A,R] \longrightarrow [12,0,17] \xrightarrow[+10]{+K1} [22,10,27] \longrightarrow$

$\to [W,K,.] \to WK.$

$[T,I,E] \to [19,8,4] \xrightarrow[+15]{+K2} [34,23,19] \xrightarrow[mod29]{} [5,23,19]$

$\to FXT$

MARTIE → WK.FXT

Cifrul afin - Flux

Ec. de criptare: $m \cdot K1 + K2 = c$, $\forall m \in Mesaj$, $K1, K2$ chei, $c \in Cod$

Ec. de decriptare: $m = (c - K2) \cdot K1^{-1}$

Ex: Mesaj: AZi ; $K1 = 11$; $K2 = 17$

$[A, Z, i] \to [0, 25, 8] \xrightarrow[\cdot 11 + 17]{} [17, 292, 105]$

$\xrightarrow{mod\ 29} [17, 2, 18] \to RCS$

AZi $\xrightarrow{afin}$ RCS

Decriptare: $[R, C, S] \to [17, 2, 18] \xrightarrow[-17 \cdot 8]{-K2 \cdot K1^{-1}} [0, -120, 8]$

$\xrightarrow{mod\ 29} [0, 25, 8] \to AZi$.

$-120 = -116 - 4 = -4 = 25$

$\| \\ 0$

Hill: Flux

Ec. de criptare: $\begin{pmatrix}\text{Matrice de}\\ \text{criptare}\end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} M \\ E \\ S \\ A \\ J \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} C \\ O \\ D \end{pmatrix}$

Matricea de criptare $\in \mathcal{M}_3(\mathbb{Z}_{29})$

Mesaj, Cod $\in \mathcal{M}_{3,1}(\mathbb{Z}_{29})$

Ec. de decriptare: $\begin{pmatrix} M \\ E \\ S \\ A \\ J \end{pmatrix} = (MC)^{-1} \cdot \begin{pmatrix} C \\ O \\ D \end{pmatrix}$

Ex: Mesaj: URA, $MC = \begin{pmatrix} 2 & 1 & -1 \\ 0 & 1 & 2 \\ -1 & 2 & 0 \end{pmatrix} \in \mathcal{M}_3(\mathbb{Z}_{29})$

$(U, R, A) \rightarrow \begin{pmatrix} 20 \\ 17 \\ 0 \end{pmatrix}$

Criptarea: $\begin{pmatrix} 2 & 1 & -1 \\ 0 & 1 & 2 \\ -1 & 2 & 0 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 20 \\ 17 \\ 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 57 \\ 17 \\ 14 \end{pmatrix} \bmod 29$

$= \begin{pmatrix} 28 \\ 17 \\ 14 \end{pmatrix} = ?RO$

Decriptarea: $A = \begin{pmatrix} 2 & 1 & -1 \\ 0 & 1 & 2 \\ -1 & 2 & 0 \end{pmatrix} = MC$

$\det A = -2 - 1 - 8 = -11 = 18 \in U(Z_{29})$

$(\det A)^{-1} = 18^{-1} = 21$

$A \to A^t = \begin{pmatrix} 2 & 0 & -1 \\ 1 & 1 & 2 \\ -1 & 2 & 0 \end{pmatrix} \longrightarrow A^* = \begin{pmatrix} -4 & -2 & 3 \\ -2 & -1 & -4 \\ 1 & -5 & 2 \end{pmatrix}$

$A^{-1} = (\det A)^{-1} \cdot A^* = 21 \cdot \begin{pmatrix} -4 & -2 & 3 \\ -2 & -1 & -4 \\ 1 & -5 & 2 \end{pmatrix}$

$\begin{pmatrix} ? \\ R \\ O \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 28 \\ 17 \\ 14 \end{pmatrix} \longrightarrow 21 \cdot \begin{pmatrix} -4 & -2 & 3 \\ -2 & -1 & -4 \\ 1 & -5 & 2 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 28 \\ 17 \\ 14 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 20 \\ 17 \\ 0 \end{pmatrix}$

$21 \cdot (-8)$

$\begin{pmatrix} -1 \\ -12 \\ -15 \end{pmatrix}$

Examen: Criptați cu Caesar flux mumele de familie cu cheia prenumele (sau invers).

NF: MANEA = Mesaj
P : ADRIAN = Cheie

M	A	N	E	A
+	+	+	+	+
A	D	R	I	A

12	0	13	4	0
+	+	+	+	+
0	3	17	8	0

---

12 3 30 12 0 ⟶ (mod 29) ⟶ 12 3 1 12 0

↓

M D B M A

Temă: 1) Caesar flux, Mesaj = numele de familie
Cheia = luna nașterii
+ decriptare

2) Caesar pe blocuri, fără padding, Mesaj = prenume,
blocuri = 3, Cheie = ultimele cifre din nr. telefon
+ decriptare

3) Afin flux, Mesaj: Orașul nașterii
cheie1 = luna nașterii, cheie2 = ziua nașterii
+ decriptare

4) Hill, Mesaj = JOI; $MC = \begin{pmatrix} 2 & 1 & -1 \\ 2 & 2 & 0 \\ -1 & -2 & -1 \end{pmatrix}$